

Голод Євгенія Василівна,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Максименко Діана Вікторівна,
к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Об'єктивні динамічні процеси, які відбуваються, орієнтують підприємства на ефективну діяльність, механізм реалізації якої має бути гнучким і динамічним. А тому система управлінського обліку виступає важливим інструментом, з допомогою якого підприємство зможе забезпечити координацію, взаємодію та узгодженість окремих елементів управління для досягнення своїх стратегічних цілей.

Сучасні умови переходу до ринкових відносин вимагають формування нової концепції суті і змісту бухгалтерського обліку, спрямованого на задоволення інформаційних потреб не узагальненого, а конкретного користувача. Бухгалтерський облік і дві його підсистеми – фінансовий та управлінський – в сукупності складають систему інформаційного забезпечення економічної діяльності господарюючого суб'єкта. Тому насамперед необхідно розкрити зв'язок управлінського обліку з фінансовим.

Фінансовий облік охоплює інформацію, яка використовується, в основному зовнішніми користувачами (акціонерами, банками, податковими органами тощо). Головною метою фінансового обліку є надання – у вигляді фінансових звітів – інформації про фінансовий і майновий стан підприємства. управлінський облік охоплює всі види облікової інформації, яка необхідна для управління в межах даного підприємства. Його головною функцією є обґрунтування процесу прийняття управлінських рішень.

Бухгалтери на підприємствах займаються обліком і формуванням пов'язаної з ним інформаційної бази. На великих підприємствах планові відділи займаються плануванням і прогнозуванням на базі оперативної бухгалтерської інформації. Таким чином, вся інформація, що необхідна для управління підприємством, готується бухгалтерами, а вся пов'язана з цим професійна діяльність називається бухгалтерським обліком.

Фінансовий та управлінський облік мають спільні і відмінні риси. Можна виділити цілий ряд ознак, розміщення яких допоможе краще зрозуміти сутність цих видів обліку, причому характеристика за більшістю ознак залежить від мети ведення обліку [9; с.461].

По-перше, і фінансовий, і управлінський облік ґрунтуються на даних єдиної інформаційної системи обліку; по-друге, спираються на концепціях відповідальності в управлінні господарськими об'єктами; по-третє, їх інформація служить для прийняття рішень, хоча й різної спрямованості.

Було б помилкою протиставляти фінансовий облік управлінському. Дійсно їх мета, завдання, окремі елементи методу, способи оцінки виробничих витрат і

отриманих доходів, порядок виявлення і списання відхилень від поточних норм і затверджених бюджетів витрачання господарських ресурсів суттєво відрізняються. Поряд з цим очевидний загальний для фінансового і управлінського обліку об'єкт – процеси постачання, виробництва і продажу, які представляють в сукупності кругообіг господарських ресурсів підприємства, відповідно, види обліку не можуть функціонувати ізольовано і повинні розглядатися хоча й як такі, що виконують різні функції, але невід'ємними складовими бухгалтерського обліку в управлінні підприємством.

Отже, управлінський облік за інформаційним змістом і колом вирішуваних завдань набагато ширший і різноманітніший, ніж фінансовий. Він повністю підпорядкований запитам менеджерів підприємства. Його дієвість забезпечується орієнтацією на конкретні господарські завдання, вирішення яких ґрунтується на відповідній інформації про витрати і доходи. Але про розвиток управлінського обліку можна говорити лише в рамках єдиного бухгалтерського обліку, бо саме облік надає керівництву підприємства оперативну, достовірну та об'єктивну інформацію.

В умовах ринкової економіки управлінський облік стає необхідним у зв'язку з розширенням об'єктів обліку.

Бухгалтерській облік розвивався в такому напрямку, щоб забезпечити основні завдання обліку витрат: контроль господарської діяльності; калькулювання собівартості продукції і визначення цін; прийняття управлінських рішень в галузі планування формування виробничих програм; виявлення результатів господарської діяльності; оцінка виробничих запасів; визначення рівня рентабельності.

Однак бухгалтерській облік не зовсім відповідає управлінським вимогам, зокрема, не враховується еластичність, яка характеризує залежність змін витрат від змін обсягів і структури виробництва. Управлінський облік повинен забезпечити для адміністрації таку інформацію, яка дозволяє: приймати управлінські рішення з урахуванням їх економічних наслідків, контролювати витрати у співставленні з нормами; формувати економічну стратегію; оцінювати формування собівартості і прибутку протягом місяця.

Таким чином управлінський облік дає інформацію для внутрішнього використання в системі управління на відміну від фінансового обліку, який орієнтується на задоволення потреб зовнішніх користувачів.

В сучасних умовах процес управління підприємством значно ускладнився у зв'язку з наданням підприємству повної господарської та фінансової самостійності. Для прийняття оперативних і ефективних рішень керівникам необхідна достовірна інформація про фінансово-господарську діяльність підприємства. Виконанням цього завдання і займається бухгалтерська служба підприємства.

Список використаної літератури:

1. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений. Учебник (Серия “Зарубежный ученик”)/ Друри К. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 655 с.
2. Кукунина И.Г. Управленческий учет: учебное пособие/ Кукунина И.Г. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 400 с.

3. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: Монографія/ Малюга Н.М. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с.

Голубка Ярослав Володимирович,
к.е.н., старший викладач кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету
Торіна Валерія Іванівна,
магістр зі спеціальності «Облік і оподаткування»,
Мукачівського державного університету

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Формування та надання такої інформації є головним завданням управлінського обліку. Інформація, яку надає управлінський облік, зорієнтована на задоволення потреб як стратегічного, так і поточного управління, на оптимізацію використання ресурсів, забезпечення об'єктивної оцінки діяльності підрозділів та окремих менеджерів. Тобто управлінський облік є складовою процесу управління, що надає інформацію важливу для: визначення стратегії та планування майбутніх операцій організації, контролювання її поточної діяльності, оптимізації використання ресурсів, оцінки ефективності діяльності, зниження рівня суб'єктивності в процесі прийняття рішень. Кінцевою метою управлінського обліку є допомога керівництву у досягненні стратегічної мети підприємства. Тому управлінський облік є необхідною складовою інформаційно-аналітичного забезпечення.

Необхідність побудови управлінського обліку розглядається у працях відомих вчених Ф.Ф. Бутинця, М.Г. Чумаченка, М.С. Пушкаря, Л.В. Нападовської, В.Б. Івашкевича, Т.П. Карпової, Т. Скоуна, В.І. Ткача, Ч.Т. Хорнгрена, А.Д. Шеремета, А. Яругової та ін.

Дані управлінського обліку використовують на всіх рівнях управління підприємством, що потребують інформації. Він є інформаційною основою прийняття управлінських рішень всередині підприємства на оперативному, поточному і перспективному рівнях менеджменту.

У процесі еволюції економічна категорія «управлінський облік» зазнала певних змін. Значний теоретичний доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, зауважує Ю.О. Шумило, вимагає уважного аналізу, в процесі якого стає можливою систематизація підходів та вироблення єдиної точки зору щодо тлумачення поняття «управлінський облік». Щодо сучасних поглядів на сутність управлінського обліку то їх розкрито у таблиці 1.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>